

Waarom?

In ieders leven is er ongetwijfeld wel eens de worsteling met het dan alles overheersende vraagteken, waaraan het woord WAAROM voorafgaat.

Wat worden toch vlug vragen gesteld, als

?

- waarom moet er altijd weer oorlog worden gevoerd, terwijl naar vrede wordt verlangd.

Als eindelijk de oorlog voorbij is, dan is de vreugde gemengd met een nooit overgaand verdriet over wat weg is en nooit meer terugkomt.

Monumenten in welke vorm dan ook, nemen de plaats van de gebeurtenissen in, "opdat men het nooit zal vergeten!"

?

- waarom leert de mens nimmer en is het telkens toch weer oorlog? En waarom richt men steeds weer nieuwe monumenten op?

Hebben monumenten wel een signaalfunctie?

En zo ja, moet het signaal wellicht nog indringender en verder klinken dan tot nog toe?

?

- waarom geweld? Vloeit geweld alleen voort uit oorlog of is het onuitroeibaar, ook al is er vrede?

Geweld op straat, geweld bij voetbaltoernooien, gewelddadigheden die in kranten nauwelijks de koppen meer halen. De uitbanning van dit "kankergezwel" is een opgave voor een ieder die zich een opvoedkundige taak kan aanrekenen.

- **waarom soms de angst voor vrije meningsuiting?**
Zijn in bepaalde situaties door groepsvorming gedachten verduisterd? Moeten redelijke argumenten worden overschreeuwd en letterlijk worden vertrapt?

Zelfs in Nederland kan niet meer worden gezegd wat op sommige momenten moet worden uitgedragen zonder het risico te lopen in elkaar geslagen te worden tot de dood volgt.

- **waarom terugblikken in het verleden?**

In het verleden ligt het heden en in het heden ligt de toekomst. Wat kan nu met dit oude gezegde worden gedaan?

- **waarom nog stilstaan bij de politionele acties in het voormalige Nederlands-Indië?**

In plaats van vreedzame beëindiging van een koloniaal bewind en het stimuleren van zelfstandige ontplooiing werd gepoogd de controle te behouden over dit gebied met een geheel eigen karakter.

- **waarom is na de beëindiging van de Nederlandse overheersing en de verzelfstandiging van de Gordel van Smaragd nu geen einde gekomen aan de verrijking van invloedrijke families?**

Er zijn nog slachtoffers, er is weer corruptie, vriendjespolitiek, geen werkelijk vrije meningsuiting, maar het toespelen van immense inkomstenbronnen aan beschermelingen.

- **waarom strijdbaar? Strijdbaar tegen het geweld, tegen het natuurgeweld. Waarom de strijd tegen het water?**

Van Tiengemeten wordt nu een natuurmonument gemaakt door een bondgenootschap met het voorheen vijandige water aan te gaan.

Dijken worden niet opgehoogd, maar het water krijgt juist de ruimte weer. Zijn de landbouwgronden, de grote boerderijen, de vloedzolder met zijn eigen geschiedenis, het vroegere quarantainehaventje en de buitendijkse natuurgebieden niet uniek, specifiek, zeer kenmerkend, in hoge mate uitzonderlijk en niet voldoende monumentaal?

- **WAAROM nu pas een monument in Korendijk?
Wat mag niet worden vergeten?**

Dit monument is niet zomaar een monument, maar een teken van vrijheid, onafhankelijkheid en onverzettelijkheid dat de verbindingslijn wil vormen tussen verleden, heden en toekomst.

Met dit monument eren en gedenken wij hen, die hun leven lieten. Het leven: het kostbaarste goed, dat de Schepper ons heeft gegeven.

Een groter offer kan niet worden gebracht!

De burgemeester van Korendijk,

Bas Kolbach.

H

et is inmiddels 53 jaar geleden dat de oorlog werd beëindigd, ook ruim 50 jaar geleden dat militairen naar Nederlands-Indië werden gezonden om de orde en vrede in dat land te herstellen en 45 jaar geleden dat wij getroffen werden door de Watersnoodramp.

Ook aan Goudswaard, Nieuw-Beijerland, Piershil en Zuid-Beijerland is de strijd tegen de vijand en de strijd tegen het water niet voorbij gegaan. Deze gemeenten zijn per 1 januari 1984 heringedeeld en samengevoegd tot de huidige gemeente Korendijk. In geen der voormalige gemeenten noch in Korendijk bestond tot op de dag van vandaag een tastbare herinnering aan de gevallen in de Tweede Wereldoorlog, aan de gevallen in Nederlands-Indië en aan de slachtoffers van de Watersnoodramp.

Watersnood 1953, Steegjesdijk te Piershil

Het ontbreken van een herinneringsmonument werd vanuit de bevolking meer en meer als een gemis naar voren gebracht. De behoefte om de herinnering aan het verleden levend te houden werd sterker naarmate de generatie die daarvan zelf getuige was, kleiner werd. In diezelfde periode werd het gemeentebestuur van Korendijk ook benaderd door de landelijke vereniging van Oud-Indië-gangers (VOMI), die zich ervoor beijvert dat Nederlandse militairen die destijds in Nederlands-Indië zijn omgekomen alsnog geëerd worden door een blijvende nagedachtenis in de vorm van een monument of plaquette.

De gedachte werd geboren om een gecombineerd herinneringsmonument op te richten op een centrale plaats in de gemeente, waarop de namen vermeld worden van degenen die met hun leven "een offer voor het vaderland" hebben gebracht en zijn omgekomen als militair, in het georganiseerde verzet of in een concentratiekamp tijdens de Tweede Wereldoorlog in de periode 1940 - 1945 of in Nederlands-Indië in de periode 1945 - 1950 of als slachtoffer van de watersnoodramp in 1953.

Het behoeft geen betoog, dat de grootst mogelijke zorgvuldigheid is betracht bij het inwinnen van inlichtingen over de namen van de slachtoffers en dat overleg is gevoerd met de nabestaanden.

Het gemeentebestuur heeft grote waardering voor de wijze waarop de familiesleden hun medewerking hebben verleend aan de totstandkoming van dit herinneringsmonument.

Het monument heeft een waardige plaats gekregen in Piershil als centrum van Korendijk. Het staat - in de vorm van een drieluik - in het plantsoen nabij de Nederlands Hervormde Kerk aan de Voorstraat.

IN MEMORIAM

Nederlands - Indië

Tweede Wereldoorlog

Watersnood

1945 - 1950

1940 - 1945

1 februari 1953

Hendricus Baars
matroos 2e klasse, 20 jaar
† 12 mei 1940 te Kornwerderzand

Pieter van der Hoeven
landarbeider, 20 jaar
† 10 januari 1945 te Hamburg-Neuengamme

Dirk Boender
sergeant te
Nederlands-Indië,
23 jaar
† 18 november 1948
te Semarang

Adrianus Doolaard
soldaat, 30 jaar
† 12 mei 1940 te St. Oedenrode

Adriaan Johan Evertse
lid Binnenlandse Strijdkrachten, 17 jaar
† 2 september 1945 te 's-Gravenzande

Dingeman Ardon
polderopzichter,
* 28 november 1921
wonende te Goudswaard
(Tiengemeten)

Egbert Jan Fokkema
predikant, 27 jaar
† 29 april 1945 te Bergen-Belsen

Catharina Traas-de Jager
verzetstrijdster, 58 jaar
† 7 mei 1945 te Nieuw-Beijerland

Gerrit Ardon
poldermedewerker,
* 10 februari 1919
wonende te Goudswaard
(Tiengemeten)

Jacobus Jan Pouwe
lid Binnenlandse Strijdkrachten, 18 jaar
† 2 september 1945 te 's-Gravenzande

Cornelis Kraak
matroos 1e klasse, 20 jaar
† 27 februari 1942 op H.M. Java in de Javazee

Markus Andeweg
sergeant Infanterie KNIL, 23 jaar
† augustus 1942 te Long Nawang

Hendrik van der Zijde
sergeant Artillerie KNIL, 28 jaar
† 15 januari 1942 te Balikpapan

vraag niet waarom, maar vraag waartoe!

I

n mensenlevens vinden blijde en droeve voorvallen plaats. Gedachten aan blijde en verrassende voorvallen kunnen een glimlach op ons gezicht toveren.

Soms echter, wordt met weemoed teruggedacht aan vroeger. Aan tijden toen alles nog in orde *leek* te zijn in het leven.

Dat was de tijd vòòr de Tweede Wereldoorlog en vòòr de Watersnoodramp. Grote gebeurtenissen die zo'n overweldigende indruk hebben achtergelaten dat ze nooit, nooit meer vergeten zullen en mogen worden. Gebeurtenissen die onherstelbare schade hebben aangericht en diepe wonden hebben geslagen.

De Tweede Wereldoorlog, Nederlands-Indië, de Watersnoodramp drie ingrijpende gebeurtenissen in deze eeuw waarbij velen zijn omgekomen en die vele families hebben getroffen.

Rotterdam 1940 - 1945

De oorlog en de watersnood, feiten die op zich los van elkaar staan, maar bij velen verdriet, leed en rouw hebben veroorzaakt. Feiten ook, die in het denken van vooral de oudere generatie een scheidslijn in de tijd vormen. Er wordt gesproken over de tijd "voor de oorlog" en de tijd erna. Zo ook over "voor de ramp" en "na de ramp".

Massagraf Long Nawang, 1968

Op maandag 4 mei 1998 is het monument onthuld door de burgemeester van Korendijk, de heer B. Kolbach, in aanwezigheid van familieleden van de slachtoffers, de Vereniging van Oud-Indiëgangsters, de bevolking van Korendijk en andere belangstellenden.

Voortaan zullen de namen van de slachtoffers niet alleen in de harten van hun familieleden en wellicht ook bij anderen gegrift staan, maar ook blijvend op dit monument.

Ondanks het feit dat er zo vele jaren voorbij zijn gegaan voordat dit monument als eerbetoon aan de omgekomen dorpsgenoten een plaats heeft gekregen in de Korendijkse samenleving, hebben wij de overtuiging dat hiermee is tegemoetgekomen aan een wens van velen en dat dit herinneringsmonument een plaats wordt om te gedenken, te herdenken maar vooral ook om na te denken!

Het gedicht "De betere vraag" van Nicolaas Beets geeft op de juiste wijze weer wat velen van ons niet kunnen verwoorden.

*Zendt God u kruis,
treft u Zijn roe:*

*Vraag niet waarom,
maar vraag waartoe!*

De laatste zin vindt u terug op het herdenkingsmonument. Deze regel stelt niet de wanhopige vraag naar het soms zinloze "waarom" van het verleden, maar beoogt de lezer te richten op de vraag of we uit het verleden ook lering trekken voor de toekomst. Een toepasselijker tekst was voor ons nauwelijks denkbaar.

Het Gemeentebestuur van Korendijk.

Informatiebronnen:

- Het Centraal Archieven Depot
- Koninklijke Landmacht, sectie Militaire Geschiedenis
- Koninklijke Landmacht, bureau RIOP
- Ministerie van Binnenlandse Zaken,
afd. overzeese pensioenen (KNIL-personeel)
- Het Nederlandse Rode Kruis
- Oorlogsgravenstichting
- Rijksinstituut voor Oorlogsdocumentatie
- Stichting Administratie Indische Pensioenen
van het ABP

Gedicht:

- van predikant-dichter Nicolaas Beets (1814 - 1903)

Colofon

- Uitgave: Gemeente Korendijk
Voorstaat 31, Postbus 3708
3265 ZG Piershil.
Tel.: 0186-692722
Fax : 0186-693446
- Project-coördinatie: Werkgroep herdenkingsmonument
- M.M. Bender-Engels
- H. Oudshoorn
- P.J. van de Repe
- B. Weeda
- A.M. Weststrate
- Foto omslag: M.A. Tros-Verhorst
Overige: Beschikbaar gesteld door inwoners van Korendijk
- Druk: Drukkerij Gebrs. Verloop, Alblasserdam
- Oplage: 250 exemplaren